

I 5404/9

001042106.9

COBISS •

Јован Бранковић

САБРАНА ДЕЛА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

ПРИРЕДИЛИ

Роксанда Његуш

Стеван Раичковић

0-9715-403

АТМЕД ЖИВНО ПР ЧАД СРБИЈА

ДРАМЕ

МАСКА
КОНАК
ТЕСАА

ИЗДАВАЧИ

ПРОСВЕТА — БЕОГРАД, МАТИЦА СРПСКА — НОВИ САД, МЛАДОСТ
— ЗАГРЕБ, СВЈЕТАОСТ — САРАЈЕВО

I-5404

ID 97156103

МИЛОШ ЦРЊАНСКИ

ДРАМЕ

МАСКА

КОНАК

ТЕСЛА

БЕОГРАД

1966

МАСКА

ПОЕТИЧНА КОМЕДИЈА

ГЕНЕРАЛЦИА,

ГЛУМИЦА, војско водач, друга жена. Остали физиономије сас
је исто, чин и кожа.

ЧЕЗАРЕ, војник генералциног мајора Вебер, морнар
оког часника.

БРАНКО РАДИЧЕВИЋ, лекар.

РАЈЧИЋ, патријарх Срба.

БАРОН БАХ, змио-стар, аустријанец.

БАРОН ШАЛЕР, из Дубровника, Аустријанац.

МАКО, богаташ, сентинкаушич.

ДАНЧУЊЕ, филозоф.

СТАНКОВИЋ, мучкар.

СТРАТИМИРОВИЋ, хазоведник 1848—49.

ДЕЈАНКИЈА ВОЈКОВИЋ, тетка Чезарова по матери.

ЖЕЛАН ГЕНЕРАЛ

ЖЕЛНА БАРОНЕСА

ГОСПОДА ОБИЛИРИ, ДАМЕ, НЕКЕ МАСКЕ,

САТЕ

КОНАК

ДРАМА И КОМЕДИЈА

О УБИСТВУ КРАЉА АЛЕКСАНДРА ОБРЕНОВИЋА И

КРАЉИЦЕ ДРАГЕ

У ПЕТ СЛИКА

Касета МИШКОВИЋ, Београд

Два ПУЧНИКА, Београд

МАТРЕ ДИХОТЕЛ, Београд

ТЕСЛА

НИКОЛА ТЕСЛА. Проналазач, изобретач, стар 44 година. Висок шест stopa и два inča. Човек сук, конутињав, свадка, асоп гависо с профилем гринија скуантура. Има прво, ваљовито, доко, доко, с ово праженим гависањем на томену жила, густа, рачи, чињаво, неваљовито брис; крутно била, и пољаво као у животињаста. Тесла је био скарман, али ваљовит. А жажка и скарман. Према Америцима, она пољаво се врао ваљаво, али као страдан. Тесла му се био одитар. Све то не знамо да Тесла и на пољаво или мора бити свадка.

ТРИ АМЕРИКАНЦА. Они су банкери. Човек према међу њима, главни је говорник. Све тројица су у вечерњем оделу, са вечерњим капутима за оделом у окрену. Они су били у посети код Тесле, вечером су, али пољаво ваљовито ма, и гависа дуга има. Човек је млађи од Тесле, човек од око 35 година, али, излетског стила, пореклом Шкот. Има дини Коста, дужина, асоп, ваљаво, доко, ваљаво брисаву, ваљаву доко, која је врао дуга. То је човек дужак, ваљав, ваљав и не дугу.

АМЕРИКАНКА ЕЛЕН. Жена тридесетих година, асоп, ваљаво, врао брисаво, врао ваљаво, врао ваљаво, врао ваљаво. Она је, очигледно, жажка Тесла, али као ваљаво. Ваљаво је. Он је за му

I ЧИН

ЛИЦА У ОВОМ ЧИНУ

НИКОЛА ТЕСЛА. Проналазач електричар, стар 44 године. Висок шест стопа и два инча. Човек сук, кошћуњав, снажан, лепе главе, с профилом грчких скулптура. Има црну, валовиту, меку косу, с оно-временим раздељком на темену; меке, густе, рашчешљане, невезиване брке; крупне очи, с погледом као у хипнотизера. Тесла је био скроман, али поносит. А каткад и плаховит. Према Американцима по-наша се врло уљудно, али као странац. Глас му је био оштар. Све то не значи да Тесла и на позорници мора бити овакав.

ТРИ АМЕРИКАНЦА. Они су банкари. Чарлс, трећи међу њима, главни је говорник. Сва тројица су у вечерњем оделу, са вечерњим капутима за одлазак у оперу. Они су били у посети код Тесле, весели су, али помало зачуђени да и таквих људи има. Чарлс је млађи од Тесле. Човек од око 35 година, плав, атлетског стаса, пореклом Шкот. Има лице Келта, јуначко, лепо, плаву, меку, јарећу брадицу, златну косу, која је врло дуга. То је човек дразак, ведар, готов и на тучу.

АМЕРИКАНКА ЕЛЕН. Жена тридесетих година, лепотица, рибокоса, врло богата, врло размажена, тврдоглава, страсна. Она је, очигледно, жељна Тесле, али као пауница. Радознала је. Он је за њу

странац, од кога се нада оном што у браку није имала. Његова хладноћа је за њу чудо. Изазива.

МАДАМ АРНАЛ. Францускиња. Њена дружбеница. Жена од око 40 година. Црнка. Елегантна, али мање него Американка. Понаша се као гувернанта.

Три земљака Теслина: **МЕАНЦИБ, БУДЕ И БУКОВИЦА.**

Теслин лаборант.

Завеса се диже врло лагано.

Позорница представља пространу, просту, радионицу Николе Тесле у једном сиромашном предграђу Њујорка. Тој просторији у црвеној цигли, Тесла је додао нешто скупоценог намештаја. Према гледаоцу, позадину позорнице заузима Теслин, стари, оновремени, трансформатор. У левом и десном углу позорнице налазе се предсобља, у ствари гвоздена степеништа. У левом предсобљу виде се степенице, које уводе споља. Туда се долази на позорницу, споља. У десном предсобљу виде се спиралне степенице, које воде, даље, на спрат, у кућу. Туда се одлази у друге просторије које држи Тесла. У том предсобљу је широк, велики, прозор. У њему се види, осветљен, један део тадашњег Њујорка. На левом зиду, према гледаоцу, налазе се, на мрамору, разни манометри, упаљачи, ручице, лампе, оновремене параферналије електричних машина. На десном, графикони и цртежи. Пред десним зидом има сто, застрт, с бутељама шампањца, с вазама цвећа, кутијама цигарета, пепеларама, кристалним чашама, у нереду, после импровизоване вечере. Око стола је оновремени диван с фотељама. На столу велики сребрни канделабр, чије свеће горе. Позорница је, осим тога, осветљена с тавана, голим, разнобојним сијалицама.

Чин се догађа године 1900. у Њујорку. Време је пролетно вече.

ТЕСА

У тренутку дизања завесе, позорница је у полу-мраку. Око стола, у еновременим фраковима, виде се три Американца. Они су у неком комичном узбуђењу и вичу. У овом комаду су безимени, а само, први је означен именом: Чарлс. Код левог зида види се Теслин лаборант, у оновременом комбинезону лаборанта, али с малом, црвеном, личком, капом на глави. Зове се Теша, Тесла стоји иза трансформатора, невидљив.

АМЕРИКАНАЦ 1

(Код стола, млатара рукама, виче.) Тесла. Нисам дошао овамо да извршим самоубиство. Ваш трансформатор је застарео. Сви ћемо изгорети. Престаните с вашом лудоријом.

АМЕРИКАНАЦ 2

(Код стола, смеје се, виче.) Тесла, не желим још да се претворим у пепео. Чекају нас у хотелу. Идемо у Оперу. И ви. Обећали сте.